

LÁNCZOS ANDREA

MÁSFÉL ÉVE A MENTORHÁLÓZATBAN

A KEZDETEK

A komáromi Regionális Pedagógustámogató Központba 2022 májusában kerestek munkatársakat. A minisztérium munkatársai és a fenntartónk számára a válogatás során fontos szempont volt az újító képesség, a kreativitás, a nyitottság, a rugalmasság és a belső elhivatottság. Ami igaz, az igaz, nem kevés bátorságra volt szükség már ahhoz is, hogy a mentorok közül többen, kilépve a komfortzónájukból, merjék félállásnyi időben otthagyni a munkahelyüket, hogy a hét két és fél napját a mentori munkával tölthessék.

Emellett valamennyien óriásit léptünk minden szempontból az ismeretlenbe.

Augusztusban egyhetes mentorképzésen vettünk részt. Sokat tanultunk és tapasztaltunk. Tudtuk, hogy egy fantasztikus eszközt kaptunk a kezünkbe.

A KIHÍVÁSOK

Nagy lelkesedéssel mutatkoztunk be az ünnepélyes megnyitón, ezt követően már az egyes iskolákban ismertettük az intézményvezetőkkel, majd a tantestületekkel a központ küldetését és az együttműködésünk lehetőségeit. Nyitottsággal fogadtak bennünket, de a korábbi tapasztalataik alapján magát a reformot szkepticizmussal és keserű szájízzel, az egyéni mentorálási lehetőségét pedig leginkább gyanakvással. Míg a minisztérium éppen abban látta a leghitelesebb támogatást, hogy a saját iskolai munkája során a mentor maga is hasonló kihívásokkal találkozik, mint bármelyik más pedagógus, addig felmerült a pedagógusokban, hogy „Ugyan mivel tudhat többet a mentor, mint a pedagógus kolléga? Mi újat tud vajon mondani vagy mutatni nekem? Miért engedjem be az óráimra? A hospitálásból pont annyi elég, amennyit kötelezően el kell viselni. Hogy megmondják, mit csinálok rosszul, arra nincs szükségem...”

| Fotó: www.freepik.com

BIZALOMÉPÍTÉS

Tudtuk, hogy bizalmat kell építenünk az eddig számukra kevésbé ismert munkaforma iránt. Hangsúlyoztuk, hogy szigorúan önkéntes alapon működik a rendszer, továbbá, hogy minden a mentor és a mentorált között marad, tehát egyfajta bizalmi kapcsolatról van szó. Hogy a mentor nem minősít, nem kritizál. Az óralátogatás során is kizárólag a „kamera szemével” figyel és jegyzetel. Az ezt követő megbeszélés kereteit pedig a coaching szemléletmódja adja, ami azt jelenti, hogy nyitott kérdésekkel irányított beszélgetésként, de leginkább kíséreként kell elképzelni. Ennek köszönhetően a mentorált elsősorban maga elemzi, reflektálja a saját óráját. Az önreflexió során szó van az óra céljának a megvalósításáról, a módszerekről, a tanítási formákról, de mindez annak a tükrében zajlik elsősorban, hogy ő hol érezte az erőt, a hatékonyságot, s hogy mindeközben érzelmileg hogyan volt jelen. Továbbá, hogy hol lehet még legközelebb valami más módszerhez vagy eszközhöz nyúlni, ha szükséges. Ami pedig a legfontosabb, hogy hogyan hatott mindez a tanulókra. Hogy tudott-e olyan feltételeket teremteni az órán – eleget teret hagyva, jól kérdezve, terelve őket –, hogy tudnak-e kellőképpen motiváltan, nyitottan, bátran, önállóan, illetve a többiekkel együtt is gondolkodni és dolgozni. A mentor pedig ezt követően egy másik, objektív nézőpontból látta és kínál növekedésre alkalmas területeket, lehetőségeket.

Ma már egyre nagyobb bizalmat és elégedettséget tapasztalunk az egyéni mentorálás kapcsán. A szép számú új mentorált mellett a tavaly megkezdett közös munka is szinte valamennyi esetben folytatódott.

Az értékelés, a személyre szabott oktatás, az inklúzió, a differenciálás, a digitalizáció, tantervek és tanmenetek témakörein belül aktualizációs képzésekkel segítjük a pedagógusok osztálytermi munkáját. Az iskolákat a reform megvalósításának folyamatában pedig tanulókörökkel, facilitálással, igényekre szabott workshopokkal támogatjuk.

A munkánk részeként pedig magunk is képzésekre is járunk, illetve egyéni és csoportos szupervízióban részesülünk.

SZEMÉLYRE SZABÁS VALAMENNYI SZINTEN

Az oktatásügyi minisztérium a Regionális Pedagógustámogató Központok által szeptembertől már az egész országot lefedő, az iskolák számára pedig egészen az osztálytermekig, pontosabban a pedagógus és a tanuló személyéig nyúló támogatást biztosít. Hálót tart, melyen belül időt, teret hagy a változásra, a kísérletezésre és a tanulásra. Mi, mentorok sem diktálunk sem tempót, sem hogyanokat. Saját igényekhez igazítva vagyunk elsősorban kísérők és támogatók az iskola és a pedagógus számára. A munkánk alapját a figyelem, az aktív hallgatás képessége határozza meg. Az egyéni mentorálás során is leginkább medret tartunk a mentorált saját belső folyamatainak, igényeinek, céljainak mélyebb tudatosításához. Csoportokkal dolgozva úgynevezett tanulókörök segítségével, facilitált/irányított beszélgetéseket vezetünk. Ezek rendkívül hatékony eszközöknek bizonyulnak, s egyben az intézményi és osztálytermi kultúrát is segítenek át- vagy kialakítani. A mentorálás egymást támogató, konstruktív, hatékony kommunikációs eszközöket kínál. Erőforrásokat, akár eddig rejtett kincseket tár fel, motivál, lelkesít és inspirál. Közösséget épít. Bátrabb kísérletezésre, még több lehetőség kiaknázására ösztönöz. Ezekkel a tapasztalatokkal, tudással, készségekkel felvértezve a pedagógusok az eddigiekhez képest pedig még tágabb tereket mernek és tudnak nyitni a tanuló felé, melyekben természetes módon nyilvánulhat meg a felfedezés, a kísérletezés, az önálló gondolkodás által a belső motiváltság és a természetes tudásvágy.

...hogy egyre inkább képessé váljon valamennyi diák már most is önállóan gondolkodni és felelősségteljesen cselekedni...

A KÍSÉRLETI ISKOLÁKBAN IS JELEN VAGYUNK

Szlovákiában három magyar tanítási nyelvű alapiskola kapcsolódott be a kurrikuláris reform iskolai szintű megvalósításába, ebből kettőben mi is jelen vagyunk. Mentorokként az Országos Közoktatási és Ifjúsági Intézet (NIVAM) munkatársaival együttműködve veszünk részt ebben a folyamatban. Izgalmas látni, hogyan a tantestület pedagógusai egyre jobban élvezik a képzések, a műhelymunkák során a közös tevékenységeket. Valamennyit a kreativitás, az izgatottság, az alkotás adta öröm járja át. Számomra inspiráló látni, mennyire fontos számukra, hogy olyan körülményeket, lehetőségeket és légkört teremtsenek, amelyben a hozzájuk járó gyermekek, de ők maguk is jól érzik magukat. Egyre tudatosabban élnek meg és élvezik azt is, hogy mennyi mindenre lehet még ráhatásuk, túl az eddigieken is. Hogy lehet egyre finomabb részletekbe menően testre szabni sajátot és sajátosat alkotni. Jó látni s velük együtt megélni azt is, hogy mindez tényleg a gyerekekért történik. Szeretnék most ezekben az iskolákban gyerekként is ott lenni, s megélni, hogyan egyre jobban élvezik a munkájukat a tanítóim is, no meg én is...

NÉHÁNY SZEMÉLYES GONDOLAT

Egy kedves ismerősöm, ismerve az eddigi erőszakmentes kommunikációs és egyéb tevékenységeimet is meghatározó jövőképemet és elkötelezettségemet, megkérdezett engem, hogy, ugye, jól látja, hogy ennek a reformnak én különös módon örülök. Igen, egyértelműen igen, válaszoltam. A reform szándéka, a jövőképe szinte mindenben megegyezik az enyémmel. Nagyon közel állnak hozzám a támogató módszerei, azok az értékek, melyek mentén haladunk. Tetszik a pedagógusokba vetett bizalma. Hogy mer teret és időt hagyni akár a közös és egyéni botladozásoknak, s ami nagyon fontos, önmaguk és egymás mélyebb megismerésének. Hogy mennyire megbízik a gyerekekben. Hogy mert és mer nagyot álmodni. Hogy tud szabad kezét adni. A hiányosságok ellenére és pont, hogy azokkal együtt is mély vízbe ugrani. Mindenkivel együtt. Igen, ők is velünk együtt. Hiteles számomra, mert minden szintjén aktív és személyes. Figyel, elérhető, bármivel megszólítható. Áramolhat benne a szó, bármivel kapcsolatban. Nyit, nyitatt, de biztonságot adva teszi azt. Kézen fog, és vezet. Nem infantilizál. A felelősség édes terhét rakja ránk. Pont annyit, amennyit elbírnak. S leginkább arra épít, ami eddig is ott volt bennünk és az erőforrásainkban. Eszközt és segítőt ad ahhoz, hogy ezeket feltárjuk, kicsomagoljuk, hogy még inkább éljünk velük. Saját és mindenki öröme.